

Tanítók összeírása 1770/71-ben

Pest-Pilis-Solt vármegyében

és Fejér-, Hont-, Nógrád vármegyék

egyres helységeiben

(részlet)

A magyar népoktatás történetének jelentős esztendeje: 1560. Ebben a vérzivataros időszakban ült össze a töröktől meg nem szállt országrészek magyar katolikus egyházának zsinata, a neves humanista esztergomi érsek; Oláh Miklós elnökletével. Az elfogadott zsinati határozatokban külön fejezet foglalkozott a népiskolákkal: *ez az első közületi rendelkezés és intézkedés a népiskolák szervezete és tananyaga tárgyában.*

Elrendelte a zsinat, hogy minden plébániának *tanítót kell alkalmaznia*. Ha a falu szegény, akkor több település együttesen fogadja fel a tanítót. A tanítók feladata: tanítsák meg a gyerekeknek az olvasást és írást, gyakorolják az egyházi éneket, magyarázzák a katekizmus kérdéseit-feleleteit. A népiskola felügyelője a helyi plébános.

Viharos évtizedek voltak ezek: a zsinat határozatainak eleinte csak nehezen lett foganatja, de azután még a 16. század folyamán megszerveződtek *az első népiskolák*. Mind a katolikusok, mind a protestánsok szorgalmazták létesítésüket, s a 17. század folyamán – a török hódoltsági terület kivételével – a királyi Magyarországon és Erdélyben már kialakult *felekezetenként a népiskola-hálózat*.

Szabó Imre

A kötet Egyesületünkől a fenti e-mail címen vagy telefonon megrendelhető.